

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Melyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**
Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 11. Telefon 412

Legyünk erősek.

Irta: **Bakonyi Samu,**
országgyűlési képviselő.

Budapest, május 15.

Mit felel a király a magyar nemzetnek? Ez a kérdés izgatja most a lelkeket. A parlamenti rendszer mellett szinte példátlan hosszú időre nyúló válság eddigi folyamán nagyon kevés olyan jelenséget tapasztaltunk, amiből tulságosan vérmes reményeket meríthetnénk. El kell rá készülnie lennünk, hogy a válság még sokáig lázban tartja közéletünket.

A nemzettest szervezetének egész erejét kipróbálja majd ez a hosszú, súlyos küzdelem. És hiába minden szilárd elszántság a nemzeti akarat kifejezésére és érvényesítésére választott képviselők részéről, ha maga a nemzeti akarat ereje csak egy ponton is meggyengül, ha magát a nemzetet, bármi veszély fenyegetse, csak egy pillanatra is gyengeség fogná el.

Mert tisztában kell vele lennünk, hogy talán már a legközelebbi jövőben kezdetét veszi a válságnak amaz újabb és az eddigieknél mindenestre sokkal súlyosabb szaka, amely úgy lehet a nemzet ellenállóképességének igazi tesztpróbája lesz. Mit és mennyit tud majd elviselni az ország mindabból a bajból, amit kitartásának megtörésére a hatalom talán gyors egymásutánban reázdít? Képes lesz-e hónapokig, talán egy-két évig is önmegtartóztatással, sőt önfeláldozással is minden egyes polgár és az a sok család, akit az esetleg bekövetkező alkotmányos uralom erőszakos intézkedései sújtani fog, tünni és szenvedni, hogy türelméből és szenvedéséből az egész nemzet boldogsága megszülethessen?

Ki tudja: nem lesz-e csakhamar szomorú alkalmunk, hogy kérdéseinkre választ kapjunk? Hiszen ha a király a parlamenti többség akarata ellen határoz, avagy csak ha elhatározásával még tovább késlekedik is: előbb-utóbb kikerülhetetlen lesz a nemzeti ellenállás országos szervezése. Az 1687-iki országgyűlés Magyarország örökös uralkodóházává nyilvánította a Habsburg-házat és ugyanakkor eltörölte a fegyveres ellenállás jogát. Csaknem ugyanakkor az angol nemzet, melynek Magna Chartája egyidős a mi arany bullánkkal, végképen elűzte az alkotmányt minduntalan megsértő Stuartokat. Mi pedig, akik már Mohács óta ismertük az országgyűlési uralom módját, kiszol-

gáltattuk az idegen érdekekhez kötött dinasztianak a nemzet egész jövőjét.

Hiszen a következő századok története ezt a siralmas párhuzamot ugyan csak igazolja. Amott a folytonos alkotmányos fejlődés. Itt pedig elnyomás, szabadságharcok és vértanúság, amíg a trón biztonságát külső veszedelem nem fenyegeti. Ilyenkor aztán kegyes mosoly, sőt köny sem szégyen a hű magyarok előtt, akik nem sajnálják életüket és vérüket áldozni, mert nem tudunk annyit csalódnani, hogy a legelső nyájas szó könnyen hívő lelkünkbe megint bizalmat ne öntsön.

Meglehet, hogy nyájas szóban, sőt biztató ígértben is mostanában aligha lesz részünk. De azért mi bizunk mégis. Igenis bizunk önmagunkban. Ha nem sokára eljön az ideje, készüljünk és szervezkedjünk elszánt lélekkel a nagy szembeszállásra. Mert ha az alkotmányos döntés még soká késik, összetett kezekkel nem nézhetjük tovább, hogy a törvénytelen kormányzat mint szerzi meg magának a hatalom eszközeit.

Fegyvert nem foghatunk, élnünk kell hát az alkotmány egyetlen fegyverével. Az adófizetés hazafias kötelessége az ilyen harcban megszűnik s a törvényhatóságok és községek, de minden köztisztviselő is a legsúlyosabb bünt követi el az alkotmány ellen, ha az adófizetés elfogadásával vagy teljesítésével az abszolút zmus uralmát megkönnyíti. Majd eljön a már ismert módszer alkalmazásával az önkéntesen ajánlkozók sorozása, a póttartalékosok behívása is. Mindebben segédkezni a polgári tisztviselők részéről nem volna egyéb, mint az önkény előtt való, törvény által tiltott vak meghunyászkodás.

A nemzeti küzdelem győzelme a válság továbbhúzódása esetén tisztán azon fordul majd meg, milyen erővel támogatja maga a nemzet az ellenzék szívós kitartását. Gróf Tisza István, aki a képviselőház feliratát maga volt kénytelen a felséghez eljuttatni, s ezzel állásának tarthatatlanságát a legkézzelfoghatóbban demonstrálni, — a helyzetnek pártjára vonatkozó konzekvenciáit még sem akarja levonni. Ő a nemzeti akaratnak a választásokon megnyilatkozott irányát csak „pillanatnyi áramlatnak” látja, melynek tehát még reá nézve kedvező fordulatát is várja.

Mihamarabb megválna már, lehet-e neki reménye. Jaj volna ennek a nemzetnek, ha a mi éltető igazságainkat a csüggedés előlhetné. Ha a siker késése, az egyéni érdekek sérelme, sőt a sokaság szenvedése is minden mun-

kánkat tönkretenné. A küzdő nemzeteknek az ellenségtől szenvedett bármi súlyos vereség sem lehet olyan vészhozó végzete, mint egy gyenge nemzedéknek korai kifáradása. Ez a nemzedék — valljuk be őszintén, sok emberre nézve váratlanul — erősebbnek bizonyult, mint azt ezelőtt még csak egy félévvel is legmerészebb álmainkban hinni mertük volna. Ez az öntudatra ébredt erő tanítsa meg rá Magyarországot minden ellenségét, hogy ezen a földön ezentul csak a magyar nemzet alkotmányos akarata szerint boldogulhat a királyi hatalom.

Értsd meg a nagy idők törvényét mindakettő. Történelmi erők munkája nem lehet pillanatnyi áramlat. Minden gátat elöntő áramlat az, mely örvényébe sodor és menthetetlenül elemészt mindenkit, aki törékeny sapkájával egetverő hullámaira merészkedik. Aki a vihart felidézi, csak az áramlat veszedelmeit növeli.

A képviselőház elnapolása. A szombati képviselőházi ülésnek az volt a legfontosabb mozzanata, hogy a Ház 22-ig elnapolta üléseit.

A politikai válság.

Ujabb tárgyalások.

Ebben bizakodunk most, már a mennyire tudniillik bizakodnunk. A pár hét óta állhatatosan emlegetett Burián az újabb híresztelések szerint ma Budapestre jön. Hoz engedményeket is, még pedig beavatott források szerint a következőket:

1. A külügyi képviselőletben a magyar államiaságnak megfelelőbb érvényesülése.
2. A közös hadseregben az ezrednyelveknél a magyar nyelvnek nagyobb figyelembevétel.

Ezen engedmények alapján kezdődnek azután az újabb tárgyalások, amelyeknek eredményét ilyennek képzelik. A koalíció nem lesz velük megelégedve. De mégis lesznek az ellenzéken egy páran, akik elfogadják őket. Ezek, a szabadelvű párt, a szászok és a horvátok kiteszik majd a többséget. Vagy ha nem, egy új választás megteszi azt. Akkor aztán a koalíciónak és vele együtt sok minden nem kedves törekvésnek lefujtak.

Tisza feladata.

A felmentést Tisza még mindig nem kapta meg, mert azt a bizonyos cilindres urat még nem bírta megtalálni. Ezt a feladatot még ell kell neki végezni. A hivatalos tudósítások úgy mondják, hogy ámbár a király még nem döntött Tisza javaslati fölött, de arra már megadta neki az engedelmet,

hogy azokkal a személyekkel tárgyaljon, a kik az új kormány kinevezésénél tekintetbe jöhetnek.

A szabadelvűi árt.

Dacára minden programadásnak, dacára a pártértekezleteknek, amelyekben politikai drótosok nagy igyekezettel szövik be a szétmálló pártegységet, nem mulik el nap, hogy a szabadelvűpárt bomlásáról újabb hírek ne kelljenek szárnyra. Állítólag 40-en vannak, a kik megunták azt a se hal, se hus állapotot, amelyben, ha a szabadelvűpárt kötelékében benn maradnak, lenniök kell. Ki akarnak lépni. Valószínűleg a diszszidensekhez csatlakoznának abban az esetben, ha a jó szándékot tette érelnék.

Fogy a Tisza-gárda.

Springer Ferenc dr. fővárosi ügyvéd, a budapesti-ferenc-városi szabadelvű párt egyik oszlopos tagja, az országos szabadelvű pártkör elnökéhez, Podmanický Frigyes báróhoz az alábbi levelet intézte: „Kegyelmes Uram! Miután a szabadelvű pártnak a váltsággal szemben elfoglalt álláspontja és magatartása politikai fölfogással nem egyezik, — ez okból a szabadelvűek pártköréből kilépek. Ez elhatározásom tudomásul vételét kérve, vagyok Nagyméltóságodnak, Karlsbad, 1905. május 11. Kész szolgája Springer Ferenc dr.”

A képviselőház bizottságai.

A képviselőház bizottságai közül szombaton a földmivelésügyi, a közlekedésügyi, a közigazgatási és a zárszámadásvizsgáló bizottság alakult meg. A földmivelésügyi bizottság elnöke: Károlyi Sándor gróf, helyettes elnöke Papp Elek, jegyzője: Laehne Hugó; a közlekedésügyi bizottság elnöke: Eszterházy Mihály gróf, jegyzője: Molnár Jenő; a közigazgatási bizottság elnöke: Gulner Gyula, jegyzője: Henc Károly; a zárszámadásvizsgáló bizottság elnöke: Hentaller Lajos, előadója: Smialovszky Valér, jegyzője: Farkasházy Zsigmond lett.

Tarka históriák.

A jogásztól kérdi egyik kollégája:

- Mit csináltál tegnap?
- A délelőttöt sürgőnyzéssel töltöttem el.
- Kinek?
- Az öregemnek.
- S délután?
- Délután meg vártam a pénzt.

Egy fiatal, debreceni asszonyka dadát fogadott:

— Mielőtt a gyermeket megfürösztö, jó volna hőmérővel megnézni a vizet?

— Óh, nem szükséges kérem, ha látom, hogy a gyermek vörös lesz, tudom, hogy forró a víz, ha pedig kék és zöld lesz, nagyon hideg. Ellenben, ha fehér marad, véletlenül — épen jó a víz. Ebben a tekintetben nagy praxisom van már . . .

Egy Péterfia utcai háztulajdonos orvost hivat.

- Hogyan állunk az étvágygyal?
- Eszem, mint egy farkas.
- Hát az alvással?
- Óh, alszom, mint egy mormota.
- Hm, akkor talán jobb volna kérem Hauer Bercit elhivatni.

Szerkesztőségünk egyik rokonszerves tagja még nemrégiben hivataloskodott.

Egy nap ünnepélyes arccal jelent meg hivatali főnöke előtt.

- Nos, mi baj?
- Azt akarom jelenteni, nagyságos uram, hogy állásomról leköszönök.
- Ugyan! Miért?
- Mert hírlapíró akarok lenni.
- Hírlapíró?! No jó! Elvégre van ember, akinek a csepürágásra, van, akinek a kőtáncolásra, van olyan is, akinek hírlapírásra van tehetsége. Ön azt hiszi, hogy ez utóbbira van? Sok szerencsét! Elvégre lehet, hogy magából jó hírlapíró lesz, mert — köztünk legyen mondva — hivatalnoknak nagyon rossz volt.

Husvét előtt nagy volt a forgalom a Bikában és persze, mindenki arról tanakodott, hová rándul ki husvétra.

- Egy vendég odaszól a kisegítő-pincérnek:
- Pincér! Hozzon egy Baedekert!

A pincér megindul, — néhány lépés után azonban visszafordul:

— Bocsánat! — szól a vendéghez. — Baedekerral nem szolgálhatok, csak Benedictinert tartunk.

A jó bizonyítvány.

A kerületi kapitányságok úgy ismerik már Duda Tóbiásné, mint a rossz pénzt. Mivel megesett akárhányszor, hogy egy héten nyolc eselédje is volt és a hol most lakik, külön eselédosztályt szándékoznak felállítani, a mely kizárólag a rajta esett sérelmeket fogja tárgyalni.

Csoda számba ment tehát, hogy ma kivételesen nem a kapitányságnál, hanem a büntető járásbírósnál akadt dolga. Bugyi Katalin egykori eselédje panaszolta be.

— Életemben nem voltam a városházánál, kezdette a jóra való leányzó, és most ennek az ugynevezett nagyságának köszönhetem, hogy ez a csufság megesett rajtam. — Mit szól, kedves bíró ur ehhez a nyelven teremtéshez? — pattant fel csipőre tett kézzel Dudáné.

— Ne karatyoljon, förmedt rá a bíró. Először is jegyezze meg magának, hogy én sekinek sem vagyok kedves, legkevésbé ily vádoltoknak, mint maga.

— De bíró ur, ez még is sok!

— Üljön le és fogja be a száját! Akkor beszéljen, ha kérdeni fogom, szólott az asztalra ültve a bíró.

— Panaszos folytassa!

— Hát kérem szépen, ennél a nagyságánál még teremtetett lélek nem állotta ki egy hónapig. En mondok, nem bánom, ha fát vágnak is rajtam, kihuzom azt a rövid harminc napot. Igen ám, de mindjárt az első napon azt láttam, hogy úgy vagyok, mint az a mesebeli szegény eseléd, aki a vasorru bába-hoz szegődött el, ahol mindennap egy esztendő számított.

— Bíró ur, kérem mentsen meg az ilyen inzolvencektól. Szízzent fel, a vádolt.

— Mégsem hallgat! Mingyárt börtönört ültetek melléje.

— Kérem bíró ur, meg vagyok róla győződve, hogy ilyesmit nem fog cselekedni egy oly védtelen nővel szemben, a kinek magas hinterlegenciája van.

— Legalább ne törje kerékbe az idegen szavakat, úgy látszik, hogy intelligenciát akart mondani.

Bodrogi: Ez csak feltűnő, de nem kacér.

Bányai: Megengedem. Eddig csak feltűnő a kicsike. De éppen azért jobban szemügyre veszik őt. Ekkor történik, hogy egy fiatal ur erősebben fixirozza őt. Sőt egy alkalmas pillanatban, mézes-mázos szavakat sugdos a fülébe. Nagysád . . . aranyos Médi-ke. Ne fusson úgy . . . s így tovább. A kicsike egy ideig csak türi, de azután megijed. A hólabdából lavina lett.

A fiatal ur szorosán a nyomába és Istentem, ha a papa vagy a mama meglátja őt. Egyszóval fél. Lépteit gyorsítja, remeg egész testében. Aztán hirtelen befordul egy mellék utcába és futásnak ered . . . Persze az uracs elmaradozik. S ő mit gondol sz hová fut?

Haza? Oh nem, hanem a Riza, vagy Róza barátnőjéhez, kinek már élesen kiszinezve adja elő a kalandját . . . Lám ez a kacérság, bár csak az ártatlanabbik faja. Sokkal veszélyesebb az asszonyi kacérság. De apropos, hogy éppen a kacérságról beszélünk, eszembe jut egy érdekes kis történet, melynek egy igen jó barátunk — diszkreció mellett megmondom — Miklós barátunk a hőse.

Bodrogi: Kérlek mond el, szívesen hallgatlak.

Bányai: Helyes, de előbb egy cigarettára gyujtok. Így ni! Tavaly télen történt a biharmegyeiek bálján. Javában folyt a mulatozás, a tánc. A cigány gyönyörűen húzott egy bájos keringőt és Miklós barátunk is örömmel forgott, keringőzött egy csinos szőkefűrtös babával. Eleven, jókedvű volt a kicsike, elbájlta táncosát, aki, ha nem is sze-

Sokan szerettek . . .

De sokan szerettek!

De sok szép leányt láttam már előttem,
De sokan esküdtek: egy szóért egy eskőért
Szívesen adnák az életüket nékem.

Én egyet szeretek!

De az az egy soh'sem vágyta szerelmemet.
Pedig egy szaváért, egy édes eskőjéért
De szívesen oda adnám életemet.

Soh'sem!

Soh'sem tudtam, de most tudom,
Hogy te engem nem szeretsz.
Soh' sem hittem, de most hiszem,
Hogy az enyém nem lehetsz.
Soh'sem kértem, de most kérdelem,
Istene, mi lesz velem?
Soh' sem félttem, de most félek,
Hogy megszakad a szívem.

(B-y)

A kacér leány.

Ellesett párbeszéd.

Hercegh Dezső.

Bányai: engedelmet kérek, de nekem egy kacér leány nem tetszik. Nem és abszolúte.

Bodrogi: Tisztán izlés dolga, még pe-

dig — nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy — rossz izlés dolga. Én éppen ellenkezőleg, egy olyan leányt, a ki nem vig, jókedvű, mosolygó arcú és eleven, mint egy mókus, — tehát, a ki nem kacér — ki nem állhatok. Igenis barátozkám. Ugy-e egy fiatal leány, vagy mondjuk asszonyka, ki szereti az életet, aki szeret mulatni, nevetni és — egy kicsit másokat is bolondítani, — az Bányaiék szerint már kacér?

Bányai: Hohó, nagyon tévedsz fiacskám. Az ilyen leányt én is szeretem. Csak-hogy kacér alatt én egészen más valamit értek. A kacérság a leány, vagy asszony öltözködésében, viselkedésében, beszédében, egyszóval egész fellépésében nyilvánul. És ha egy leány csak vig, csak jókedvű, meg csak az, a mit te az imét nekem mondtál, arra bizony én sem fogom rá, hogy kacér. Ellenben mindjárt megérted, mit értek én kacér alatt.

Képzeld el magadnak egy 16—17 éves leánykát, szép kis arcocskával, esinos természettel. Vasárnap délután anyai beleegyezéssel Riza, vagy Róza nevű barátnőjéhez megy látogatónak. Amint lehalad a lépcsőn, óvatosan körülnéz, nem látja-e a mamája. Aztán egy pillanatra megáll. Zsebéből előkotorász egy féltve őrzött kopott fátyolt, gyorsan arcára illeszti, aztán még gyorsabban, majdnem futva tovább megy. De csak a kapuig fut, azontul már biztonságban érzi magát. A fátyol büszkévé teszi őt. Szoknyácskáját, bár alig ér bokáig, úgy, amint azt a nagyobbaktól látja, sikkesen fölemeli a boldogan, szinte kihívóan néz a szembejövők arcába.

HIREK.

Megkérjük mindazon vidéki előfizetőinket, akik előfizetési díjaikkal hátalékban vannak, hogy az esedékes összege: címünkre beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen. A kiadóhivatal.

Andrássy Tivadar gróf halála.

A magyar közéletnek gyásza van újra: Andrássy Tivadar gróf, Andrássy Gyula testvéröccse, a tőke-terebesi kerület országgyűlési képviselője szombaton este hosszas szenvedés után örökre lehunyta szemeit.

A nagynevű atyjának nagynevű gyermeke dőlt ki vele az élők sorából. Halála nemcsak az Andrássy-családot borítja mély gyászba, hanem mindazokat is, a kik a magyar közéletet egy ily egyéniséggel feldiszipve szeretik szemlélni.

Mert Andrássy Tivadar gróf egész egyéniség volt; mindössze negyvennyolc évet adott neki tevékenységre a gondviselés, de ő ezen idő alatt is lankadatlan buzgalommal őrizte, ápolta atyja hagyományait és lelkesült minden szépért és jóért. Önzetlen jelleme szeretetreméltó egyénisége folytán csak barátai és tisztelői voltak: ellenségei soha.

És megható az a mélységes szeretet, a mellyel testvéröccse közéleti szereplését mindenkoron figyelemmel kísérte! Ha valamilyen döntő lépésben talán ingadozott gróf Andrássy Gyula, nemes idealismusával, az igazság felé törő lelkével mindig mellette volt Andrássy Tivadar és irányította lépéseit az egyetlen igaz utra, a melyet szíve önkénytelenül kijelölt: a nép és a honfiak szeretetébe . . .

Andrássy Tivadar gróftól hosszas szenvedéstől váltotta meg a halál. Betegsége akkor keletkezett, a mikor a téli választások alatt Terebesen program-beszédet tartott. Ifjú lelkesedése közben meghűlt, influenzás tüdőgyuladást kapott, s niába volt

az orvosi kar minden tudománya, családtagjainak aggodó, szeretettel való ápolása, szombaton testvéröccse karjaiban csendesen elhunyt.

Mihelyt a halálozás híre elterjedt a fővárosban, az elhunyt barátai és tisztelői azonnal megjelentek az Andrássy-palotában, hogy kifejezzék mély részvétüket az egybegyűlt családtagok előtt. Megjelent az Andrássy-palotában a politikai, társadalmi és művészeti élet apostolainak színe-java.

A halottat tegnap délután 2 órakor szentelték be, s az esti vonattal szállították Tőke-Terebesre, a hol a családi sírboltba temetik. A temetésen testületileg megjelennek a képviselők is Justh Gyula elnök vezetésével.

Andrássy Tivadar gróf, néhai Andrássy Gyula gróf idősebb fia, 1857-ben született. Tanulmányait Budapesten és Bécsben végezte s élénk részt vett a magyar ifjuság egyesületi mozgalmaiban. Részt vett a boszniai okkupációban is, a Württemberg-huszároknál szolgált mint segéd tiszt. Az 1881-ik évben a terebesi kerület szabadelpvűpárti programmal a parlamentbe küldötte. Andrássy Tivadar gróf azóta állandóan megtartotta mandátumát. Képviselői pályája elején mint korjegyző szerepelt, 1890-1896-ig pedig a Ház alelnöke volt. Ugyanakkor lett valóságos belső titkos tanácsos is. Állandóan nagy érdeklődést tanúsított a képzőművészetek iránt s 1892 májusban a művészetekről szóló beszéde nagy feltűnést keltett. Részt vett a millenáris ünnepek rendezésében, mint a junius nyolcadiki felvonulást rendező bizottság elnöke. A képviselőházban, mint az összeférhetetlenségi bizottság elnöke 1897-ben külön véleményt jelentett be négy képviselő ügyében, de mielőtt a többség ellene döntött ő elnöki tisztségéről lemondott. Egy évvel később, 1898 őszén, mint a disszidensek egyike kilépett a szabadelpvű pártból és ugyanakkor Gálszécsen tartott beszédében a kibontakozás első feltételül Bánffy miniszterelnök távozását jelölte meg. A disszidensekkel együtt ő is visszatért a szabadelpvűpártba, a honnan tavaly a november tizenhét napos események következtében kilépett. Az elhunyt gróf tagja volt a Nemzeti Múzeum tanácsának és a fővárosi közmunkatanácsnak, valamint az összeférhetetlenségi állandó bizottságnak.

Csokonai, Lillája. Május 21-én

az egész ország jelenlétében Debrecen városában és a debreceni Csokonai kör századik évfordulóját ünnepli annak, hogy a legutolsó magyar troubadur hányt-vetett, igazi bohém életének a halál megváltó pillanata a halhatatlanság utját megnyitotta. A tizenhét század legnagyobb magyar költője, a magyar népies-költészet megteremtője a „Lillá”-hoz írt versekben, állított emléket a legszebb irodalomtörténeti szerelmek egyikének. Petrarkát elérő erővel énekel a magyar regős Lillájáról s a tisztaság, mellyel csak a leggazdagabb szív rendelkezik, Laura mellé emelik Lillát. A költő muzsája Vajda Julianna, Vajda Pál komáromi superból (hajóács) lett hajótulajdonos és szenátor leánya, „a földiekkel játszó égi tünemény” sohasem lett Csokonainé, egy dunaalmási fakereskedőnek. Lévay Ignácnak lett feleségévé. A duna-almási ev. ref. temetőben van Lilla eltemetve s a komáromi múzeum egyesület a sirt restauráltatta, vaskerítéssel akarja a sirt körülvétni s a sírkövet, melyet második férje Végh Mihály hetényi ev. ref. esperes állított neki, újra aranyoztatni és faragtatni. E célra gyűjtést rendez a múzeum-egyesület.

Vasárnap Duna-Almásan Lilla halálának 50-ik évfordulója alkalmából (meghalt 1855. február 15-én) az országos Csokonai

— Kérem azt franciául úgy mondják.
— Már megint magáé az utolsó szó.
No képzem, hogy milyen helyzete lehet magánál a szegény cselédnek.

— Ön én tejbé vajba fürdetem őket.

Panaszos: Igen ám fürdetett! Még ágyat sem adott, hanem egy fürdőkádban kellett aludnom. Mikor nagy mosás volt, kedves férjét zsákba kötötte, mert csak két inge volt a szegénynek a rongyossal együtt.

Vádlott: De bíró ur, ez már a legmagassabb fokú vindisgráció!

Bíró: Igy sohasem leszünk készen. Bugyi Katalin, maga azzal vádolja volt asszonyát, hogy cselédkönyvébe oly adatokat írt, hogy most sehova sem szegődhet el.

— Igen, kezeit csókolom!

— No hát, most felolvasom azt a cseléd könyvet. (olvassa): „Bugyi Katalin nálam tizenegy hónap és két hét híján, egy esztendőt szolgált. Ezen idő alatt szorgalmas volt — a szomszéd cselédek látogatásában; mértékletes a — munkában; gondos — a saját dolgairánézve; okos a — kifogások kieselésében; barátságos — idegen férfiakhoz, hűséges a szeretőjéhez; és becsületes, — ha minden el volt előtte zárva”

— Mit szói ehhez Dudáné?

— Nem érdemelt jobbat.

— Ugyan, ugyan, hát hogy esett volna annak idején magának, ha ily bizonyítványt kap, szólott a bíró és szurós szemeit a vádlott asszonyra szegezte.

— Én, már mint én? — kapkodott levegő után az asszony.

— Igen maga, mikor az apám házánál szolgált.

— Oh kezeit csókolom, az olyan régen volt, hogy talán nem is igaz.

A bíró ezután felvilágosította az asszonyt, hogy rossz bizonyítványt nem szabad adni, tréfálgatásnak pedig egyáltalán nincs helye, annál kevésbé, mert ezt a rossz viccet valami kalandáriumban olvasta. Mivel az asszony megígérte, hogy más bizonyítványt ad, Bugyi Katalin visszavonta panaszát, mire a bíró a további eljárást megszüntette.

retett mindjárt belé, de élvezettel mulatott az ennivaló tereméssel. A tánc, a terem izzó levegője pirosra festették arcoeskáját és egyszerre Miklós karjába öltötte kis kezét s mondá:

— Sétáljunk egy kissé. Pihenni akarok.

Miklós készséggel tett eleget a kérésnek és bókolva, szellemeskedve sétáltak. Ekkor, hogy hogynem egy üres, alig megvilágított melléktérrel elé értek. Olyan télikert-féle helyiség lehetett, melyet azonban most mire sem használtak. Néhány kávéházi kerti virág volt ott elhelyezve, azonkívül néhány pamlag és székek. Kellemes enyhe levegőjű teremszeke volt s a leány ártatlanul, inkább pajkosan mondta:

— Menjünk be.

Beléptek a leány fáradtan a sok táncolástól, egy bársony pamlagra dőlt. Miklós szemben vele egy székre ült s lassan legyezte őt legyezőjével.

— Milyen kellemes itt. Ugy-e? — kezdte a leány.

— Kétszeresen felelt Miklós . . . Egyrészt, s főképpen ön mellett, másrészt.

Ne bókoljon — szakítá őt félbe a lány!

— Csak igazat mondtam.

A leány hátradől a pamlagon. Szemét félig behunyta. Szőke haja rendetlenül övezte szép arcoeskáját. Igéző volt.

A zene egy pajkos tipegőt játszott. Behallatszott hozzájuk.

— Olyan, de olyan szomjas vagyok, egy kis vizre vágyom.

Miklós egészen közel hajolt a leányhoz. Érezte arcának melegét. Egy-egy hajfürt arcát csiklandozta. Elbájoslta őt a leány szépsége.

— Én is szomjazom, de . . . nem vizre . . . hanem . . . csókra . . .

A leány pajkos lett s nevetve mondta:

— Nos itt vagyok — és összecsucsorította ajkát.

Miklós magánkívül volt. Vére erősen lüktetett, hirtelen átkarolta a leányt és forró, hosszú csókot nyomott az ajkára.

Ebben a pillanatban megjelent a küszöbön a lány bátyja, keresve nővérét:

— Margit, Margit . . .

Meglepedten hökkent vissza, midőn Margitot Miklós karjaiban meglátta. A leány föleszmélt, kiszabadította magát Miklós karjaiból és . . . egyszerre nő lett. Atértette a helyzetet és minden gondolata az volt, hogy tisztázza magát.

Semmivel sem törődve, átváltozott hangon kiáltotta bátyjának:

— Nézd ez a nyomorult megcsókolt, alávaló nyomorult.

A fiatal ember vérben forgó szemekkel Miklósról rohant. De hirtelen átgondolta, hogy jobb lesz az ügyet feltűnés nélkül elintézni s fojtat hangon mondta Miklósnak:

— Gyáva!

Névjegyet cseréltek. A leány fivére karján távozott. A párbaj természetesen megvolt . . .

— Látod barátom ilyen a kacér leány.

ünnepélyek bevezetéseül irodalmi ünnepet ülték a sirnál, a melynek műsora a következő volt: I. A Komáromi Dalegyesület éneke. II. Alkalmi beszéd. Tartja Szendrey Imre. III. A Duna-Alnási iskolás gyermekek éneke és szavalata. IV. A dunaalmási hölgyek megkoszorúzták a sirt, a komáromi Múzeum Egyesület is elhelyezte koszorúját Lilla sirjára. Végül a Komáromi Dalegyesület énekelt. A lélekemelő ünnep után társas ebéd volt, melyen egy a küldöttségek, mint Duna-Almás közönsége majdnem teljes számban részt vett. Csak a debreceni Csokonai kör felejtett el részt venni ezen a kegyeletos ünnepségen.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** A jog- és pénzügyi bizottság pénteken délután ülést tart. Ez az ülés minden valószínűség szerint hosszadalmas lesz, mert tárgyait fontos ügyek, — köztük olyanok is, amelyek a közgyűlés tárgyai is lesznek — képezik.

— **A „Debreceni erőtakarmánygyár** részvénytársaság t. részvényeseit felkerjük, hogy az általuk jegyzett részvények összegének 30 százalékát lehetőleg azonnal, de legkésőbb f. hó 30-ig befizetni sziveskedjenek, mert ezen befizetést a cég bejegyzése valamint az üzemek mielőbb való megkezdése teszi szükségessé. Tisztelettel a „Debreceni erőtakarmány gyár részvénytársaság” igazgatósága.

— **Városi iskolák építése.** Tudvalevő, hogy Debrecen város az egyházak részére emelendő elemi iskolák munkálatainak elvállalására versenytárgyalást hirdetett. A versenytárgyalás eredményeként az összes munkálatokra Bicó Gyula tett ajánlatot 99698 kor. 01 f. összeggel, míg az egyes iskoláknál külön-külön végzendő munkálatokra beérkezett legolcsóbb ajánlatok végösszege 98859 korona 83 fillért tesz ki, az előirányzott összegnél mintegy 9000 koronával kevesebbet. A tanács mai ülésében határozott a munkák kiadása felett, s arra a föltétlenül helyes álláspontra helyezkedve, hogy a munkálatokat nem egy vállalkozónak, hanem a különböző munkákra jelentkezett egyes és legolcsóbb vállalkozóknak adja ki, úgy döntött, hogy az összes iskoláknál végzendő föld- és kőműves munkák végzésére Bicó Gyulának, az ácsmunkákra ifj. Pethő Györgynek, a bádigos munkákra Kerékgyártó Sándornak, a lakatos munkákra, Juhászknak, az asztalos munkákra Dorsch Hugónak, a csatornázási munkákra Melocco Péternek, mint legolcsóbb ajánlatot tevőknek ad megbízást.

— **Ülések a városházán.** Az építési szabályozatos és szabályozási tervet tárgyaló bizottság *Domahidy* Elemér főispán elnökelete alatt e hó 18-án d. u. 3 órakor a városháza kistermében ülést tart. Ugyancsak a főispán elnökelete alatt e hó 22-én d. u. 3 órakor ülést tart a vízvezetési és csatornázási bizottság is.

— **Stösszel a haditörvényszék előtt.** Már hetekkel ezelőtt állandó rovatot nyitottak a külföldi lapok annak a szenzációs hírnék ébrentartására, hogy Port Arthur nemes védelmezőjét, Stösszel generális haditörvényszék elé akarják állítani. A perbefogás okáról a külföldi lapokban a legképtelenebb hírek láttak napvilágot. A rengeteg vád közül, amelyekkel most Stösszelt megtámadják, csupán kettő érdemel megemlítést. Az egyik azt mondja, hogy Stösszelnek nem volt joga kapitulálnia, mert a tisztikar egy részének a beleegyezése ehhez hiányzott. A másik vád pedig az, hogy tulajdonképpen a vár ré-

gbi parancsnokának, Szmirnov tábornoknak kellett volna döntenie a vár feladása tekintetében, mert Stösszel illetéktelenül ragadta magához a várparancsnokságát. Ezek a vádak nem felelhetnek meg a valóságnak. Ostromállapot idején a feladás szempontjából a várparancsnoknak nem kell minden tisztje véleményét kikérnie. Tény az, hogy az összes jelentések: eleségről, lőszerről, takarmányról, a főparancsnokhoz küldetnek be, tehát ő tudja csak, hogy mennyi ideig képes az ostrommal sikeresen ellenállni. A másik vád, hogy Stösszel a várparancsnokságát csak bitortolta, még képtelenebb, mint az előbbi. Tudvalevő, hogy Stösszel a kvantungi kerület parancsnoka volt. Ehhez a katonai kerülethez tartozott Port Arthur is. Amidőn tehát Stösszel táborkarával bevonult Port-Arthurba, természetes, hogy átvette Szmirnowtól a várparancsnokságát. És ez a vád még azért is képtelen, mert tudvalevő, hogy a várparancsnokai, utasításai egyenesen Stösszel tábornokhoz szóltak. Elképzelhető-e, hogy a várparancsnokot nyilvánítsa ki a várparancsnokának, azt a tábornokot, akinek neve a háború folyamata alatt még alig szerepelt a nyilvánosság előtt? Nem, ez képtelenség. Különböztetést a különféle tervezetek Stösszel elítélésétéről, még nagyon koraiak. Sok adat merült fel ugyanis arra vonatkozólag, hogy Port-Arthur erődítései rendszertelenül, a vállalkozók lelkületlensége és kapzsisága folytán felületesen lettek építve. Ezért pedig egyedül a hadvezetőség vonható felelősségre, és nem Stösszel tábornok.

— **A városházán** ma délelőtt tanácsülés volt a polgármester elnökelete alatt. Folyó ügyek nyertek elintéztést.

— **Az időjárásról.** Szervác, Pongrác és Bonifác, — a veszedelmes hirre vergődött fagyos szentek, — esodálatára az embereknek, — elmúltak anélkül, hogy fagy, vagy más valami változás jelentette volna ittélüket. Elmulásuk esendes volt és — oh mily szép temetés! — koporsójukat csupa örömmel teli, ragyogó arcok kísérték az elmulás esendes bírodalmába. A magyar gazdák szeme bizalommal tekint az érő kalászkok felé. A fagyos szentek napjain jótékony, langyos eső áztatta a szomjas földet, és az eső nyomán rohamosan sarjadni kezdett a fű és a többi takarmánynemű. Bizon, bizon, nagy szükség van most az égi áldásra. A tavalyi szárazság kemény próbára tette a gazdákat s a nagyközönséget egyaránt. Es a mai politikai állapotok is anyagi tekintetben független embereket igényelnek. Mert a nyomoruság megalkuvást, míg a megelégedettség küzdelemhez való erőt és kitartást jelent.

— **Vasutársaság közgyűlése.** A nánsi vasút részvénytársaság e hó 21-én d. e. fél 9 órakor a városháza nagytermében közgyűlést tart.

— **Nagy sikasztás Karoagon.** Karoag város saját üzemében téglagyárat tart fenn. Tegnap a téglagyár pénztáránál hirtelen rovanosolást tartottak, amely óriási sikasztásról rántotta le a leplet. A pénztárban ugyanis kétszáz ezer korona hiányt fedeztek fel. A büntető eljárást a polgármester és a téglagyár pénztárosa ellen azonnal megindították.

— **Belépti jegyek a százados Csokonai-émlékünnepre.** A százados Csokonai-émlékünnepre, még pedig az ünnepi ülésre a Bika disztermében, a koszorúzáshoz pedig a Csokonai-kertbe szóló belépti jegyek átvethetők a kör pénztárosánál, Tóth Béla gyógyszerész urnál. Megjegyzendő, hogy kedden és szerdán csak a kör tagjai tarthatnak jogot

a belépti jegyekre, azontul a jegyek az egész közönségnek rendelkezésére állanak. A Bika disztermében tartandó társas ebéd alkalmára külön páholyjegyeket is adott ki a kör, amelyek szintén Tóth Béla urnál vehetők át.

— **Bizottsági ülés.** A debreceni ev-református egyház gazdasági bizottsága e hó 16-án d. u. 4 órakor az egyház tanács-termében ülést tart, amelyen folyó ügyek fognak tárgyalás alá kerülni.

— **Jogászok vivőversenye.** Vasárnap délután a jogászok vivőversenye folyt le, a Bika disztermében. Délután 3 és fél órakor vette kezdetét nagyon gyér közönség jelenlétében. A bíráló bizottság tagjai ezek voltak: Vecsey Zoltán elnök, Dr. Szabó János, dr. Jászi Viktor, dr. Láng Sándor, Zivusta A. főhadnagy és Harstein Nándor. A vezénylők dr. Láng és Tóth János. Minősítés szerint a következő sorrendben sorakoznak egymásután a versenyzők: 1. Majerszky Jenő. 2. Propper Miklós. 3. Ozory István. 4. Kádár István. 5. Erietz Ernő. Díjakat nyertek; első díjat Propper Miklós, másodikikat Ozory István, harmadikat Majerszky Jenő, negyediket Szávay Zoltán, ötödiket Erietz Elnő, hatodikat ifju Bay Sándor. A verseny 6 óra előtt ért véget.

— **A magyar darabont-testőrség szervezése.** Fejérváry Géza báró tábornagy, a magyar darabont-testőrség kapitánya, a legutóbbi bécsi tartózkodása idején a testőrség szervezésére vonatkozólag előterjesztést tett 5 felségének és a főudvarmesteri hivatalnak. A testőrséghez legközelebb megfelelő rangban kineveznek egy tábornokot, egy törzstisztet és egy kapitányt, akiket Fejérváry báró alá osztanak be. A tisztikar kinevezése után fogják végleg összeválogatni az új darabont-testőröket.

— **Nyomdász mulatság.** A debreceni könyvnyomdászok szakegyesülete, dalkörének közreműködésével június hó 4-én, a Margit-fürdő disztermében kedélyes estélyt rendez, mely igen sikerültnék ígérkezik. E végből a fáradhatlan rendezőség a legmeszebb menő intézkedéseket fejté ki, hogy a mulatságon résztvevők egy feledhetlen estélyt vindikálhassanak maguknak. A csinos kiállítású meghívók már szétküldettek és akik tévedésből meghívót nem kaptak volna, de arra igényt tartanak, sziveskedjenek az elnökséghez, Debreceni Újság nyomdája, fordulni.

— **A debreceni lóversenyek.** Debrecenben a lóversenyek f. évi június 17. (szombaton) és 18-án, (vasárnap) fognak megtartatni. Ezen versenyekre páholy- és zártszékjegyek Borsos Kata urhölgy (előbb Szent-Királyi Tivadar) műiparú kereskedésében (városháza épület) már mostan előjegyezhető. Az előjegyzett belépti-jegyek június 11-től bezárólag 15-ike estéig ugyanott kiváltandók, mert a ki nem váltott jegyek azon időn túl másoknak adatnak el. Az eladott jegyek vissza nem váltatnak. — Ugyanott a tribün rajza tájékozással szolgál. Helyárak egy napra: Páholy (4 ülésel) az első vagy a második sorban 16 korona, zártszék 2 korona. Másféle jegyek ára és egyéb tudnivalók a legközelebb megjelenő szokásos verseny-hirdetésünkben adatik tudtára a n. é. közönségnek. Versenysorozat (programok) Szent-Királyi Tivadar ur m. kir. dohány- és szivar nagytőzsdéjében a verseny-napok hetében 20 fillérért lesznek kaphatók. A nevezési zárnapp ezen versenyekre június 3-án esti 10 órakor van és így a nevezések részletes eredményéről már június 5-én a helyi lapokból teljes tájékozás szerezhető. Ezen előleges értesítést ajánlom különösen az eddigi páholy- és zártszék-helyek bérlőinek szives figyelmébe, hogy az előjegyzések kellő időben és fenakadás nélkül legyenek elintézhetőek. A debreceni Lovaregylet titkársága.

— **A debreceni zenede hangversenye.** A debreceni zenede az elhalasztott

zenekari hangversenyét egyleti helyiségében f. hó 18-án, csütörtökön este fél 7 órakor tartja meg. A már megváltott jegyek a megváltoztatott helyiségnek más beosztása miatt Tóth Béla egyleti pénztáros urnál kicserélendők.

— **„Domokos Lajos alapítvány”** c. alatt néhai özv. Domokos Lajosné, férje emlékére, a debreceni református tanítók segélyegyesületének 400 koronát hagyományozott. E szinte új jelenség méltó a feljegyzésre, mert azon kevesekről bizonyos, kik a tanítóság hazafias és fárasztó munkáját nemcsak virágos szólammal, hanem tettel is méltányolják.

— **A hajdumegyei központi választmány ülése.** A megyei központi választmány a főispán elnöklése alatt ma ülést tartott, amelyen a holnap kezdődő közgyűlés anyagát készítették elő.

— **Selyemtenyésztők figyelmébe.** Tisztelettel értesítjük a selyemtenyésztés iránt érdeklődőket, hogy a kik selyemtenyésztéssel óhajtanak foglalkozni, ma megkezdődik a kiosztás s hernyót bárkinek tetszés szerinti mennyiségben, a tenyésztés bevégeztéig szakszerű oktatás mellett ingyen adunk, Boldogfalvi-kert 12. sz. a. A kertészeti egylet telepéről is megvan engedve a lombszedés. Magy. kir. orsz. selyemtenyésztési felügyelőség.

— **Házasságkötések.** A debreceni állami anyakönyvvezető hivatalban e hó 11-től a mai nap folyamán a következő házasságok kötettek meg: Katona József — Márton Jusztina, Sipos Gábor — Nagy Sára, Szmogrovics János — Szilágyi Juliánna, Bódi Sándor — Nagy Zsuzsanna

— **Népesedés.** A múlt héten az állami anyakönyvi hivatalban összesen 43 születést — 23 fiú, 17 leány — jelentettek be. Ezzel szemben 58 haláleset fordult elő. Így a lakosság száma e héten természetesen uton 15 ismét csökkent.

— **Halálozás.** Özv. dr. Holländer Lajosné szül. Fried Laura folyó hó 12-én esti 9 órakor, hosszas szenvedés után, életének 51-ik évében meghalt. Temetése ma délután fél 3 órakor volt a Hatvan utca 42. számú halottas házból.

— **Házasság határidőre.** Az anyakönyvvezető hivatalába tegnap egy piros pozsgás fiatal lány állított be. Kék-babos keszkenője alól szemérmesen mosolygott arra az urra, aki a jegybéli mátkák pártfogója.

— **Instálom, nem tudom, jó járatban vagyok-e, házasságot akarok bejelenteni.**

Aztán kedves pironkodással adta elő a házasságra vonatkozó írásait, amikből kiűnt, hogy a tizenhét éves leányzó hozzá akarja kötni az életét az ő husz esztendő lovagjához. Az anyakönyvvezető forgatta az írást:

— **Baj van itt lányom, nem lehet ebből még házasság, mert a vőlegény nem tett eleget a hadkötelezettségének.**

A kis menyasszony rémülten csapta össze a kezét:

— **Jézus Máriám, hogy tetszik olyat mondani? Már hogy ne tett volna eleget a kötelezettségének? Tessik megkérdezni a hegy-bíró urat, vagy akárkit a hegyen, mindenki ismeri. Nem olyan legény az, hogy rosszba ártotta volna magát.**

Az anyakönyvvezető mosolygott:

— **Nem értjük egymást lelkem. Azt mondom, hogy még nem volt katona, hát nem házasodhatik.**

— **Vagy így tetszik gondolni — derült fel a lány arca, — de nagy kő esett le a szivemről. Nem baj az tekintetes ur, hanem is volt, éppen úgy is akarjuk, hogy csak három esztendőre tessik összeadni bennünket. Majd aztán újra megesküszünk, ha hazagyön...**

x **Speciálista** férfi, fiú és gyermek szalmakalapokban Fekete Jakab férfi divatkereskedő. Debrecen.

x **Helyi képes levelezőlapok** legújabb felvételek 100 drb. 90 kr. Harmaai Pál antiquáriumban Fűvészkert-u. 14. Telefon 374. Írószek nagyválasztékban.

TÁVIRATOK.

A vezérő-bizottság ülése.

Budapest, május 15. A vezérő-bizottság ma délelőtt tíz órára hirdetett ülést, a mely a parlament jövődi munkaprogramját lett volna hivatva megállapítani. Az ülésen **Kossuth Ferenc** elnökön kívül mindössze négy tag jelent meg s így a tanácskozást megtartani nem lehetett. Az ülést holnap délelőtt 10 órára halasztották.

Az újvidéki választás.

Újvidék, május 15. Gróf **Teleky Arvéd** programbeszéde alkalmából a függetlenségi polgárok **Kossuth Ferenc**nek a következő meglehangu táviratot küldték: „Gróf **Teleky Arvéd**, szeretett jelöltünk programbeszédének meghallgatására a város főterén összegyűlt hazafias polgárok **Apponyi Albert** gróf ragyogó ékesszólásától elragadtatva s a többi ellenzéki képviselők beszédeiből merített lelkesedés által indítva, rendületlen szeretetünkről biztosítjuk. A polgárok nevében: az Elnökség”. **Kossuth Ferenc** a táviratra meglehangu felelettel válaszolt.

Meglőtt színész.

Makó, május 15. Vasárnap, az „Angyal Bandi” előadásán **Tompa Kálmán** színészt, a ki, mint rendező, — működött közre, — az előadás végén, tévedésből **meglőtték**. Állapota reménytelen.

Öngyilkos pénztáros.

Eszék, május 15. Krzsmarics János, takarékpénztári pénztáros elmetszette ereit. Tettének oka reménytelen szerelem. A pénztárt teljesen rendbe találták. Állapota változó.

Az oroszországi forrongások.

Pétevár, május 15. A mai nap nyugodt volt, csupán két jelentéktelen tüntetési kísérlet történt, amelyet azonban szétoszlattak anélkül, hogy fegyvereket használtak volna.

Sztrájk Újvidéken.

Újvidék, május 15. Újvidéken a vas-és fémmunkások, mintegy 150-en, beszüntették a munkát. Tíz órai munkaidőt és bér-emelést követelnek.

Bucsuztató.

— május 15.

Három évi működés után e hó 12-én utoljára láttuk **Makó Lajos** színigazgatót és társulatát a debreceni színpadon. Az a körülmény, mely **Makó** távozásra bírta ismeretes a debreceni újságolvasó közönség előtt. Most egy esztendeje, folytak a harcok mindenütt; a lapok hasábjain, a városházán, a társaságokban, az utcán, kié legyen a debreceni színház? **Makóé**, vagy **Zilahyé**? És **Zilahy** lett 6 esztendőre.

Hogy jobb, áldozatkészebb és megfelelőbb lesz-e **Zilahy** még nem tudjuk, de azt tudjuk, hogy **Makó Lajos** őszintén, becsületesen és hiven teljesítette kötelességét 3 esztendőn át, amelyet a debreceni közönséggel szemben elvált. **Makó Lajos** nem a rideg üzleti érdek vezette a műsor összeállításánál, hanem a komoly, céltudatos, kulturális missió teljes tudata. Nem azt akarjuk evvel mondani, hogy Debrecenben talán a magyar nyelv terjesztése volna az a kultu-

ralis misszió, hanem azt, hogy a **Makó** rezsim alatt alkalma volt Debrecen város közönségének olyan klaszikus estétet végig élvezni, mely az igazgatónak anyagi sikert nem jelentett, de igenis az előadott remekművek a felvilágosodás fáklyául szolgáltak, megkedveltették a nézővel az irodalmat és terjesztették szemléltető módon a műveltséget. Ilyeneket köszönhetünk **Makó Lajosnak**, aki e lap hasábjain is „bánatos szívvel” vett búcsút Debrecentől, ahol ő származásánál fogva is othonn volt. Mi is bánatos szívvel veszünk tőle búcsút, támaszkodva annak a jeles francia közmondásnak szavaira: **Sohasem következik valami jobb.**

E helyen elég alkalmoszerű még a társulat néhány kimagasló tagjától is búcsút vennünk, akik oly sokszor szereztek kellemes, vagy unalmas estét a mi közönségünknek. Legyünk azonban udvariasak és kezdjük a hölgyeken. A virágvasárnap óta működött tagokról szól csak az ének, mert hisz az előbb eltávoztakat már elbucsuztattuk.

Kétségtelenül első helyen **Mészáros Gizát** kell felemlítenem, ezt az Istentől megáldott művész tehetséget, aki alig két heti működése alatt teljesen megnyerte a debreceni közönség osztatlan szeretetét. Láttuk több szerepében, különféle jellemeket ábrázolva, láttuk sirni, zokogni, láttuk gyermeken naivnak, láttuk koravén komolynak, láttuk örülni, mosolyogni kacagni: mindig nagy volt és mindig megérdemelt sikeren volt része. Ezt a bájos kis művésznőt valóban irigyeljük Szegedtől. Mi jobban meg tudnánk becsülni, jobban tudnánk dédelgetni.

Ebergényiné. Elsőrendű színésznő, gyönyörű alakító képességgel van megáldva és sok őszinte sikeren volt része.

P. Mészáros Margit. A mai közönségünk tanujelét adja szeretetének azokkal szemben, a kik megkedveltetik magukat. **Mészáros Margitnak** sikerült a közönség kegyeibe jutni, Bucsuztatása valóságos ünneplés volt, melyet méltán meg is érdemelt az a kedves asszony, aki anynyiszor szerzett gyönyörűséget diszkrét művészetével.

Hegyi Lili az utolsó esztendőben egyik erőssége volt az énekes társulatnak. Haldása bámulatot keltett és fokró-fokra emelkedett. Sok szép, őszinte sikere is volt, különösen legutóbb a **János vitéz** Iluskájában **Felhő Rózi** ezuttal nem hagyott ürt maga után, kötelességtudó szubrett volt.

A férfiakról már csak keveset írhatok, hát a társulat tagjai között akadt néhány olyan, aki komoly művész számba megy. Első sorban **Palágyi Lajostól** kell búcsút vennünk, akit az elmúlt évadban talán legtöbbször láttunk színpadon. Higgadt, komoly művész ember, akinek ambíciói vannak és akinél a színészkedés nem csupán kenyérkereset. **Krémer Jenő** a komikus, buffó, rendező, igazgató helyettes, lapszerkesztő stb. stb. a kedves **Krémer**, mint ahogyan őt nevezni szokták mindig szeretetreméltó volt, szerepeit becsületesen megjátszotta és csak egy vágya volt: elfogadható nyújtani, hogy a közönségnek tetszék. Ez sikerült is neki, mert a kedvenc ő volt úgy a földszinten mint a fenn séges népnél.

Meg kell még emlékeznünk **Mezei Andorról** és **Iványi Antalról**, akikről ugyan már irtunk e helyütt, azonban mégse tagadhatjuk meg tőlük az elismerést távozásuk után is. Nem kellene megemlékeznünk **Csontos Gyu-**

Iáról, aki fiatalsága dacára a legnagyobb stréberek egyike. Ván a fiuban tehetség, de az még nagyon is fejlesztésre szorul, ám 6 már Cézárnak képzeli magát a vászon várbán és úgy „kezeli” a közönséget, mint aki előtt térdre kell hullani mindenkinek. Csor-tossal szemben a debreceni kritika sok jóindulatot tanusított az évad elején és ez kapta el a fiatait. De mortuis nil nisi bene, azért mondjuk meg neki most ily jóakarattal a véleményünket, hogy Szegeden, ahol nem oly elnéző a kritika, mint nálunk, vesse le utálatos, fennhéjázó, kellemetlen modorát és akkor boldogulni fog.

Nyiregyháza szellős arénájában már felhangzottak a János vitéz bájos melódiái; a nomád színész csapat már el is felejtette Debrecen, Szegedre gondol és én bucsuztatom őket szeretettel, kívánván nekik dicsőséges pályájukon sok babért, sok tapsot, sikert és boldogulást.

Bj.

KÖZGAZDASÁG.

A külön osztrák vámtarifa. Az osztrák képviselőház tegnapi ülésén befejezték az új magyar-osztrák vámtarifára vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását s változatlanul elfogadták. És pedig egy nevezetes határozat kíséretében. Erb képviselő indítványára a képviselőház utasította a kormányt a vámtarifa olyan irányu megvizsgálására, hogy micsoda változások szükségesek arra, hogy külön osztrák vámtarifát szolgáljon. A kormány e tekintetben a vámügyi bizottságnak sürgős előterjesztést fog tenni. E határozatot Baernreuther oly értelmű fejtegetése előzte meg, hogy a vámtarifa a szükséges változtatásokkal külön osztrák tarifául alkalmazható. Erb ráutalt a Kossuth Ferenc hasonló fölszólására s azzal okolta meg indítványát, hogy a gazdasági különválás bizonyára el fog következni. Choc egyenesen anakronisztikusnak mondta a vámközösség alapján készült vámtarifát, mert a magyarok a képviselőházi többségük ismert öveteléséből nem fognak engedni. Chiari szintén a tarifának külön osztrák tarifául való átdolgozását fejtegette. Nyilvánvaló, hogy immár **sürgősen szükséges a magyar törvényhozás megfelelő intézkedése is a vámtarifa kérdésében.** Némely fővárosi lap már hetekkel ezelőtt megírta, hogy az osztrák kormány teljesen előkészítette a gazdasági különválás esetére való intézkedéseket. A képviselőháznak a sürgős előterjesztést elrendelő határozata is csak annak a tudatában jött létre, hogy a kormánynak módjában lesz az előterjesztést hamarosan megtenni. Az osztrák parlament tegnapi határozata szerint nem gördit nehézségeket a gazdasági viszonyoknak a vámterületi közösség megszüntetése alapján való rendezése elé. Ettől sok magyar politikus azt várja, hogy a magyar politikai helyzet tisztulásán is lendíteni fog. Részünkről is azt tartjuk, hogy a vámterületi különválás a magyar képviselőházi többség programjának most már

sokkal könnyebben érvényesíthető pontává lett s ez nem maradhat hatás nélkül a kormányválság elintézésére sem.

Az O. M. K. E. helyi kerületének beszámolója. Az O. M. K. E. helyi kerülete tegnap tartotta meg a kereskedőtársulat dísztermében évi beszámoló ülését, melyek Kardos László elnök magvas megnyitó beszédében méltatta azokat a törekvéseket, melyeket az egyesülés maga elé tűzött; a kereskedő osztály társasági dalmi színvonalának emelése, elhanyagolt osztályérdekek ápolást érvényre juthatása; a kari tisztesség megóvása a tisztességtelen verseny ellen; egy minden téren haladni akaró, tanult kereskedő osztály együttartása voltak beszédének vezető gondolatai; a közgyűlés lelkesedéssel vette tudomásul a központ sürgőnyi üdvözlését és áttért a napirend tárgyalására és az évi jelentést tudomásul vette; Szentkirályi Tivadar indítványára köszönetet mondott a közgyűlés az egyesület elnökségének; Aron Jenő pénztárnoknak díjtalan működéséért s Gaszner Géza titkárnak, ki tiszteletdíjának felajánlásával lehetővé tette, hogy az ifju egyesülés 200 k. kereskedő tarcne iskolai ösztöndíjlapra, 100 k. pedig a vidéki hírlapírók szövetségének adományozhatott.

Állatvásárok. E hét folyamán a következő helyeken lesz állatvásár: **Május 15-én:** Nagyporosnyó, 2 nap, Dobronya, Salgótarján, Munkács, Dolha, Járkoz, Adánd, Dézna, Földeák, Kereselget, Sopron-Kóhalom, Paks, Szepesvéghely, Ujkécske, Vál, Zala (Somogy megye), Varasdeplie, Dobsina, Rimaszombat, Kishegyes, Túrje, Nagysalló. **Május 16-án:** Kibéd 3 nap, Szombathely, Temeshidegkut, Alsódombóru, Obessenyő, Temesgyarmata, Csesztreg, Gálosfalva, Iharosberény, Kiscell, Kunszentmiklós, Németholy, Pruzsina, Ráckanizsa, Regöly, Szöllőgyörök, Krapina, **Május 17-én:** Földes, Esztergom-bajna, Gálszécs, Muzsi, Nagymegyer, Kassa. **Május 18-án:** Ispánmező 2 nap, Tiszalök, Nagybecskerek 4 nap, Némethbégán 3 nap, Kaposmérő, Szentelek, Óriszentpéter, Nagytapolcsány, Tarján, Berzevice, Hanusfalu. **Május 19-én:** Sósmező 2 nap, Bátor 2 nap, Krasznabéltek, Bagonya, Nyitra, Tiszole, Szalkszentmárton. **Május 20-án:** Sülelmed, Bilke, Mokrín, Bodókö-Váralja.

A takarmánykiviteli tilalom. Felhivatalosan jelentik: A lapoknak az a híre, mintha a magyar kormány megállapodott volna az osztrák kormánnyal a takarmánykiviteli tilalom megszüntetése tekintetében nem felel meg a valóságnak, mert a magyar kormány ebben a kérdésben még nem foglalt állást.

Országos vásárok. E hét folyamán a következő helyeken lesz országos vásár: **15-én:** Csernek, Dobronya, Dolha, Gernyeszeg, Kereseliget, Nagyborosnyó. **16-án:** Alsódombóru, Gálosfa, Gyarmatha, Homoródszentmárton, Iharosberény, Kiscell, Nagybórc, Obessenyő, Párdány, Pruzsina, Rimaszombat, Szöllőgyörök, Szucsány, Torockó, Vaál. **17-én:** Abádszalók, Bácsföldvár, Beszterce, Jászberény, Kunszentmárton, Kunszentmiklós, Nagykunmadaras, Rudna, Szegvár, Szolnok, Tiszaszalók, Ujpest, Vinga. **18-án:** Báth, Csákvár, Dárda, Hajdusoboszló, Jászó Kaposmérő, Katymár, Kinizs, Kisutcaujhely, Kisvárd, Lednic, Mozsgó, Nagylóvárd, Nagyoroszi, Nagyszöllős (Ugoesa), Oszöny, Óriszentpéter, Sárd, Salgótarján, Sárvarmellék, Szekszárd, Szepesvéghely, Szob, Tótróna, Ungvár, Vörösvár, (Vas). **19-én:** Aranyosmedgyes, Bagonya, Csesztreg, Dunaszerdahely, Felsőbánya, Hadad, Ipoly-ság, Kibéd, Krasznabéltek, Mezőkomárom, Nagyberki (Somogy), Solt, Soósmező, Sümeg, Szentelek, (Vas), Szepesbéla, Sztropkó, Tiszole, Ujvidék, Zagyvaróna. **20-án:** Alsózsuk, Bilke, Csepin, Földes, Gyula, Hetés, Ispánmező, Kékkő.

Hirdetmény.

Vb. Karacs Imréné csódtömögéhez 1222—1233 és 1235. leltári számok alatt leltározott követelések Lestyán Adorján kir. közjegyző ur hivatalos helyiségében **1905. május hó 16-án d. e. 10 órakor** elárvereztetnek.
Tömeggondnok.

Serravalló

Kina-bora vassal.

Erősítőszert győzelmek, vérszegények és láb-badozók részére. Etvágygerjesztő, idegerősítő szer.

Kiválóan jó ízű.

Több mint 3500 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravalló-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit. ü. 2 K. 60 fl.-ért
1 „ 4 80 „

TELJES
Lovagló felszerelések, Uti bőröndök, berendezett

Kézi táskák, mindennemű

Utazási cikkek, Tennis racketek és labdák, hálók

nagy választékban, olcsó áron

Borsos Katánál Debrecen Városháza.

● Peronospora-permetezők ●

és alkatrészek, gummicsovok, Kerti fecskendők
Kerti padok, Mc. Cormich-chicagói-aratógépgyár bizományi raktára

SESZTINA LAJOSNÁL,
Debrecen, Piac-utca 23. szám.

Csehországban az égeri BARENTHER-féle SZÖNYEGGYÁR FELOSZLOTT,

árúkészletét megvettük és

rendkívül olcsó áron

árusítjuk el.

Tapestry futó szőnyeg 85 kr

Velvet nyírott „ 1 fnt 75 „

200/300 cm. Tapestry „ 13 „ 50 „

Egy teljes Szőnyeg-

behuzat divánra 9 „ 50 „

Bosznay J. Társa

szőnyegháza

Debrecen, Kossuth-utca 5.

Hirdetések

jutányos áron felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

Hamburg-Amerika Linie

Direkt német posta és gyors gőzös szolgálat, személyszállítás a világ minden részébe.

Hamburg-Dover-Newyork

Hamburg—Brazília	Hamburg—Mexikó
Hamburg—La Plata	Hamburg—Kuba
Hamburg—Kelet-Ázsia	Hamburg—Franciaország
Hamburg—Afrika	Hamburg—Anglia
Hamburg—Kanada	Hamburg—Közép-Amerika
Hamburg—Nyugat-India	
Genoa—Newyork	
Nápoly—Newyork	
Genoa—La Plata	
Dover—Newyork	
Cherbourg—Newyork	

Antwerpenből Canadába, Braziliába, La Platába, Nyugat-Indiába, Cuba, Mexikó és Kelet-Ázsiába. Havreből Braziliába, Nyugat-Indiába, Cuba, Mexikó és Közép-Amerikába.

Boulogneból Newyorkba, Braziliába és La Platába. A Hamburg-amerikai vonal gőzösei fényes ellátást nyújtanak, kényelmes és kényelmes utazást úgy a magán, mint a fedélközi utasoknak.

Tengeri kéjutazások:

Nyugat-Indiába Közép-tengerre
A Keletre A Rivierára
Az Északi-földre Irland és az Északisarkra
Ér és Skótszába s valamennyi híres fürdőhelyre.

Tengeri kirándulások.

Közelebbi felvilágosítás kapható a társaság összes ügynökségénél és a Hamburg-Amerikai vonal Hamburg. személyszállító osztályánál.

Megérkeztek!!

a tavaszi idényre a legújabb
Női divatszövetek,
Gyapjú és borduros De-
lalnek 50 krtól feljebb,
Bluse selymek,
Divatos ruhadíszek, Cslp-
kék, ezalagok és bélés-
árak

Szabó Lajos Fiai cégénél

Debrecen, Rózsátér.

Ugy hat, mint a bomba! Antinikotin-ciga-
rett hüvelyek, szivar skatulákban. Jakabi-gyára
Wien, VIII. Piaristengasse.

Utcai lapelárusítók

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

O cs. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán

A katonai jótékony célokra szánt

XXIV-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen Ausztriában egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.898 nyereeményt tartalmaz készpénzben 512.980 korona összértékben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyereemények kifizetéseért a csász. kir. lottójevedék kezkeskedik. A huzás visszavonhatatlanul 1905. évi június 15-én fog megtartatni. Egy sorsjegy ára 4 korona. A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamtsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytözsdekben, adó-, posta-, távirtda- és vasuti hivataloknál, váltótűzletekben stb. kaphatók. Játéktörvek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A cs. kir. lottójevedéki igazgatóság államsorsjátéki osztálya

A Dr. BORSOS-FÉLE

HAJSZESZ

teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készülő hajerősítő, mely kiváló eredménnyel használható úgy a hajhullás vagy a hajvégek megtörése és széthasadozása, mint a fej elkorpasodása vagy a haj molyosodása ellen.

A haj növesztését előmozdítja. Legjobb óvszer a hajbetegségek ellen. Sem a fejbőrt, sem az ágyneműt nem piszkolja. — Hatása biztos!

Egy üveg dr. Borsos-féle HAJSZESZ ára 1 korona. — Kettős (nagy) üveg 2 korona.

Készítő hely:

MIHALOVICS J. gyógyszerháza Debrecen.

Magyar orvosok! Csak magyar fürdőt ajánljatok!

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ

Fürdőidény máj. 15-től szept. 20-ig.

Kárpáti gyógy-, üdülő- és fürdőhely, 382 m. a tenger színe felett. Posta, távirtda és vasútállomás. Gyorsvonatokhoz közvetlen kocsik. O cs. és kir. Felsége Erzsébet királynő tartózkodási helye 1895-ben. Pompás szállodák, gyógyház, magánvillák, éttermek és kávéházak. Magánfogatok részére istállók és kocsiszínek. Lawn-tennis-pálya. Gyermekek játszóhelyek. Villamos-világítás. Clubélet (Bártfafürdői Park-Club). Könyvtár, társalgó- és zenetermek. Pompás turisztika. Vadászterület. 6000 hold gyönyörű fenyeserdő.

Gyógyjavallatok. Vérczegénység, oly idegbajoknál és gyengeségeknél, melyek vérhiányon, vagy kimerülésen alapulnak; női ivarszervek különféle bajainál, sápkór, vérhiány; terméketlenség, magtalanág és tehetetlenség; kimerülésnél súlyosabb betegségek után, váltóláz, görvély és angol-kór; a szívnek megbetegedéseinél. **Egyedül álló utókura** karlsbadi, marienbadi, halli, lipiki fürdők használata után.

ORVOSOK: Tiszti főorvos: Dr. Hintz Henrik közeg. tanácsos továbbá Dr. Blumenfeld Armin, Dr. Kanárik J., Dr. Szörényi Tivadar, Dr. Grossmann Dezső, Dr. Cséri János, Dr. Györi Ilona rendelő orvosok Az elmúlt évadban a vendégek száma 5000 volt

Országos hírű modern hidegviz-gyógyintézet! három ásványviz-fürdő! Hideg és meleg ásványviz. Telített szénsavas fürdők Nauhelm-kura. Magyarország legkiválóbb szivgyógyfürdője. Villany, fenyő és vaslápfürdők (bártfai vaslápfől) Ivókara: (Egvényes, sós, vasas vizek, könnyen emészthetők!

Orvos-forrás felülmulja mindenben a Selters-vizet!

Villamos gyógykezelés, massage, tej-, savó- és kefir-kura. Pormentes, ózondus hegyi levegő. Fenyvesek által terjesztett üdítő balsamos illat. — Pensió elő- és utóidényben 8 korona, főidényben 12 korona.

Felvilágosítás és prospektussal készségesen szolgál a fürdőigazgatóság Bártfafürdő.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb az egész világon ismert és kedvelt
KRIEGNER-féle

REPARATOR.

Egy nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona.

Főraktár:

Kriegner György „Korona“-gyógyszertára
Budapest, VIII., Kálvin-tér.

Nagyi urinó

arcának, keblének, kezeinek alapos ápolására sohasem használjon mást, mint a világhírű 1885. óta tör. védett KRIEGNER-féle

Crème de Margueriet.

Ezen készítményt kiváló tulajdonságai miatt számosan utánozzák, ez okból óva intem a nagyérdemű közönséget a silány utánzatoktól.

Kérjen mindig határozottan KRIEGNER-félét.

A Crème de Marguerite előnye, hogy mindennemű fém- és festő-anyag mentes, tehát teljesen ártalmatlan. Így éveken át használva sem támadja meg egészségét. Ártalmatlanságát hatósági bizonyítvány igazolja.

Eredeti nagy tégely 4 kor. — Próbátégely 1 kor.

Kriegner György gyógyszertára a Magyar
Koronához Bpest, 8., Kálvin-tér.

Diszkrét postai szétküldés naponta.

Megbízható cégek

Krausz Gyula kézi munka rövidáru és előnyomda üzlete Debrecen, Kossuth-utca 15. szám.

Sirkövek legolcsóbban kaphatók a Debreceni kőipar vállalatnál Piac-utca 56.

Killer Ede egyedüli gőzerőre berendezett butorgyár, Debrecen.

Fényképészeti cikkek gyári árban a **Schwartz-féle** pipaüzletben kaphatók.

Lebcovits Zsigmond Kossuth-utca 6. ajánlja a legszebb és legdivatosabb cipőt, mérték után!

Arany-, ezüst-ékszerek készítésére legmegbízhatóbb **Szöke Dániel** ékszerész, Csapó-utca 28. sz.

Komáromi M. műhangszerkészítő és kereskedő Debrecen, József kir. herceg-u. 2.

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földaraboltván: e házhelyek mérsékelt áron s igen kedvező részletfizetési feltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyházi ügyvédnél Piac-u. 44. sz. alatt.
Debrecen, 1905. április 20.

a debreceni ref. egyház
küldötsége.

Alairási felhívás

a „Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezetének“ megalakítására.

Hazánk mezőgazdasági viszonyainak helyzete az utóbbi éveken annyira kedvezőtlené vált, hogy ma már nem elegendő, ha a gazda szakszerű, lehetőleg belterjes gazdálkodással igyekszik jövedelmét gyarapítani, hanem arra is nagy súlyt kell fektetni, hogy terményének értékesítésénél a lehető legmagasabb napi árakat érje el és a gazdasághoz szükséges beszerzéseit lehetőleg jutányosan eszközölje.

Terményeink értékesítésénél tehát az a termelő célja, hogy a fogyasztókkal lehetőleg közvetlen érintkezésbe jusson.

Különös fontossággal bírnak ez irányban épen a magy. kir. kirestartár, m. kir. honvédség és cs. és kir. közös hadsereg részére történendő szállítások.

Ugy ezen, mint az alább felsorolt célok elérése végett elhatároztuk a „Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezetének“ megalakítását.

Régi közszükségletet van hivatva betölteni a szövetkezet. — Céljai a többek között:

a) **termény beszerzése, eladása** bizományképen és a terményszállítási vállalatok minden ágazatának felkarolása.

b) **raktárházak létesítése**, lehetőleg állami kedvezményekkel és a szövetkezet tagjai részére **hitelnyújtás** a rendelkezésre álló eszközökhöz mérten.

c) a gazdaság és gazdasági iparhoz szükséges termények **vetőmagvak** és **gépek, gyártmányok** és más a gazdák szükségletét képező cikkeknek **közvetítése**.

d) iparágak, sertéshizlalda és kiviteli piac létesítése érdekében a szükséges lépések megtétele, **biztosítási ágazat** létesítése a gazdaság körében stb.

e) **gőzeke beszerzése** és annak megfelelő bérösszeg ellenében kikölesönzése.

Egy üzletrész 100 koronában állapítatik, ez összegből 50 korona az alakuló gyűlés megtartása után 30 nap alatt, a másik 50 korona pedig további 30 nap alatt fizetendő be. A tagok csak a jegyzett üzletrész erejéig felelősek. A jegyzett összegek befizetése a „**Debreceni Hitelbank Részvénytársaságnál**“ történik; ugyancsak ez intézetnél vagy bármely alapítónál jegyezhető az üzletrészek is.

A Debrecenben tartandó „alakuló közgyűlésre“ a szövetkezeti tagok külön értesítő útján fognak meghívni. Debrecen, 1905. május havában.

Alapítók: Rickl Antal, a debreceni gazd. egyesület elnöke, Berger Mór, Király József, Forrai Ernő, Bilkei Kövesdi Imre, Rosinger Lajos és József, Dr. Ábrahám Dezső, Gyémánt Samu, Fisch Lajos, Rosenfeld Salamon, Csanak János, Kenyeres Károly, Gerébi Pál, Mandel Jenő, Tóby József, Gara Alajos, Király Gyula, Nagy Jakab, Ungváry József.